

Győri Szabó Róbert
FC Katalónia
A Barca és a katalán függetlenség
Akadémiai Kiadó, 2016, 384 oldal, 5200 Ft

Johan Cruyff Győri Szabó Róbert könyvének is egyik főhőse, mindkét címlapon szerepel. Amott negyedmagával, beállított képen, ifjan, még a nagy sikerek előtt, emitt a rend marcona őrével vitázva, feszülten, kiállítás után, s a fotó akkori csapata, az FC Barcelona önmagán túlmutató valóságáról mond el valami nagyon fontosat. Mert a holland zseni nemcsak hazája labdarúgását változtatta meg – repítette a világ élvonalába –, a katalán csapatnak is ikonikus alakja lett 1973-1978 között játékosként, majd edzőként 1988-tól 1996-ig, s a Barcelona oly látványos és eredményes stílusának az alapjait is ő rakta le. Guardiola mesterének is nevezhető, s ami e könyv szempontjából lényeges: a Barca szurkolók emlékezetében mindig katalán (is) marad, a gárda szimbolikus jelentésével tökéletesen azonosult lélek, aki még elsőszülött fiát – Jordit – is a katalánok védőszentjéről nevezte el, barcelonai élete első hónapjaiban még.

Ez a könyv egy a labdarúgáson

Hódolat Katalóniának?

N. Pál József könyvajánlója

jóval túlmutató jelenség természetét és történiáját mondja el. A szerző történész, a kisebbségi-nemzetiségi kérdés kutatója – dolgozatai e tárgykörben jelentek meg többek között –, aki e játéknak, kivált a Barcelonának is elszánt rajongója – gondolom – gyermekkora óta már. E két „témát” hozta össze eredményesen, s olyant adott, ami a labdarúgásról beszélő kötetek értelmes megújulását is elősegítheti. Mert alapos szaktörténelmi munka ez, a futball történelmi, politikai és társadalmi bázisának vizsgálata, fegyelmezett kronológiai rendben elbeszélve, ugyanakkor a csak a játékra kíváncsi olvasónak sem kell nagyot csalódnia, hisz Győri Szabó a klub fontosabb eredményeiről, azoknak ok-okozati összefüggéseiről is beszámol, ráadásul könyve végén még egy táblázatokkal kiegészített függelék is ad nekünk.

Ám ami igazán fontos. Nemcsak a katalán futball – egy fejezet a baszk identitás és a labdarúgás összefüggésének történiáját is elbeszéli –,

hanem az újabb kori spanyol történelm elsősorban kisebbségekkel kapcsolatos történetére is ráláthatunk. A polgárháború előtti, a Francokorszak, meg a demokrácia immár négy évtizedes történiájára is, egészen a jelenkorig. Mi volt és mi a katalán nép viszonya a spanyolokhoz, hogy alakult ki s kapott sajátos jelentést a Barcelona, mi volt a nemzetállam mindenkefelettségében gondolkodó Franco-éra következménye, miért rögzült a „több mint egy klub” szólás a hetvenes évek elején, s miért él oly szívósan manapság is, midőn a globalizáció a futballban is – látszólag! – mindent elborít? Mi a Barcelona-Real ellentét természete, mit jelent a katalóniai spanyolok klubja, az Espanyol ellen játszani, s végül miért e lankadatlan küzdelem, amelynek fókuszában a katalán nyelv, kultúra méltóságának s az önálló államnak a célképzete áll, a világ egyik legjobb és legnépszerűbb csapatával együtt lélegezve immár, az utóbbi jó évtizedben biztosan.